

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Травматологія та ортопедія за професійним спрямуванням

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
спеціальності 027 Фізична терапія, ерготерапія

2019 рік

(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Осіпов В.М., доцент, кандидат наук з фізичного виховання та спорту

Обговорено та рекомендовано до видання методичною радою факультету фізичної культури, спорту та здоров'я людини

«20» серпня 2019 року, протокол № 8

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Травматологія та ортопедія за професійним спрямуванням» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Травматологія та ортопедія за професійним спрямуванням» є сучасні технології, які можуть використовуватися в роботі з пацієнтами/клієнтами травматологічного профілю для вирішення складних спеціалізованих задач та практичних проблем, пов'язаних з порушеннями функцій опорно-рухового апарату.

Міждисциплінарні зв'язки: Анатомія і фізіологія людини, реабілітаційні технології при порушеннях опорно-рухового апарату, обстеження, методи оцінки при пошкодженнях ОРА.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Травматологія та ортопедія» є формування в здобувачів вищої освіти визначених освітньо-професійною програмою спеціальних (фахових) компетентностей, формування системи професійних знань, умінь, навичок і комунікацій, що необхідні фахівцю з фізичної терапії, ерготерапії під час реабілітаційного процесу для вирішення складних спеціалізованих задач та практичних проблем, пов'язаних з порушеннями функцій опорно-рухового апарату.

1.2. Завдання дисципліни:

1. ознайомити студентів з тактикою реабілітаційної роботи з пацієнтами з травмами та найбільш поширеними ортопедичними захворюваннями опорно-рухового апарату; ;

2 навчитися діагностувати невідкладні стани при травмах опорно-рухового апарату та надавати екстрену медичну допомогу;

3. ознайомитися з принципами відновного лікування та реабілітації хворих з ураженням опорно-рухового апарату.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

Та демонструвати такі результати навчання:

ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та

проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 07. Тракувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПР 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Загальні питання травматології та ортопедії. Сучасні уявлення про травматологію і ортопедію як науку. Історія розвитку та сучасні досягнення вітчизняної травматології та ортопедії. Українські школи. Організація травматологічної допомоги населенню.

Тема 2. Поняття про травму, їх класифікація, методи лікування та відновлення. Уявлення про травму. Класифікація травматизму. Відкриті та закриті ушкодження. Перша допомога при травмах. Консервативні та хірургічні методи лікування травм.

Змістовий модуль 2

Тема 3. Методи обстеження в травматології і ортопедії. Методика обстеження хворих із травмами опорно-рухової системи. Методика обстеження при ортопедичних захворюваннях опорно-рухової системи. Додаткові методи обстеження в травматології та ортопедії. Встановлення діагнозу.

Тема 4. Використання МКФ в реабілітації хворих ортопедо-травматологічного профілю.

Змістовий модуль 3

Тема 5. Вроджені вади розвитку апарата опори та руху. Клишоногість. Кривошия. Дисплазія кульшового суглоба та вроджений вивих стегна. Клініка, діагностика, лікування та реабілітація. Порушення постави. Сколіози.

Тема 6. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта та суглобів: остеохондроз, деформуючий спондильоз та спондилоартроз, спондилолітез, остеоартроз суглобів.

Змістовий модуль 4

Тема 7. Ушкодження кісток верхньої кінцівки: переломи лопатки, перелом ключиці, переломи плечової кістки, переломи кісток передпліччя, переломи променевої кістки. Ушкодження кісток нижньої кінцівки: переломи стегнової кістки, пошкодження менісків та зв'язок колінного суглоба, розрив зв'язок колінного суглоба, переломи кісток гомілки.

Тема 8. Ушкодження хребта та тазу. Причини та механізми ушкоджень хребта. Класифікація ушкоджень хребта. Ушкодження шийного відділу хребта. Ушкодження грудного та поперекового відділів хребта. Класифікація та механогенез ушкоджень таза. Діагностика та лікування ушкоджень таза.

Змістовий модуль 5

Тема 9. Обстеження, методи оцінки та контролю при ампутації нижніх кінцівок. Реабілітаційні заходи при ампутації нижніх кінцівок.

Тема 10. Обстеження, методи оцінки та контролю при ампутації верхніх кінцівок. Реабілітаційні заходи при ампутації верхніх кінцівок.

3. Рекомендована література

Базова :

1. Герцик А. М. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: монографія / Андрій Мирославович Герцик; Львів. держ. ун-т фізичної культури. – Львів: ЛДУФК, 2018. – 387 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/19677>

2. Джеффри Гросс Физикальное исследование костно-мышечной системы / Пер. с англ. под ред. С.П.Миронова, Н.А.Еськина. М.: Изд-во Панфилова; БИНОМ. Лаборатория знаний, 2011. – 472 с.

3. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ / пер. з англ. ВООЗ 2001 р. МОЗ України. – Київ, 2018. – 259 с.

4. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчук, Д.В.Вакуленко; за заг. ред. Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчука. – Тернопіль: ТДМУ, 2019. – 372 с.

5. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації: навч. посіб. / Т.Бойчук, М.Голубєва, О.Левандовський, Л.Войчишин. Л.: ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

6. Пастухова В.А. Анатомія опорно-рухового апарату: навчальний посібник для самостійної роботи ст-ів / В.А. Пастухова, Я.В. Зіневич. — 2-е видання. — К. : Олімпійська література, 2018. — 152 с.

7. Травматологія та ортопедія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред.: Голки Г. Г., Бур'янова О. А., Климовицького В. Г. — Вінниця : Нова Книга, 2013. — 400 с.

Допоміжна

8. Анатомія людини: у 3-х томах: підручник для ст-ів ВМНЗ 4-го рівня акредитації

/ А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін, А. І. Парахін, О. І. Ковальчук ; за ред. А. С. Головацького, В. Г. Черкасова. — 7-е видання. — Вінниця: Нова книга, 2018. — Т. 1. — 368 с.

9. Анатомія людини: у 3-х томах: підручник для ст-ів ВМНЗ 4-го рівня акредитації

/ А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін, А. І. Парахін, О. І. Ковальчук ; за ред. В. Г. Черкасова, А. С. Головацького. — 6-е видання. — Вінниця: Нова книга, 2018. — Т. 2. — 456 с.

10. Анатомія людини: у 3-х томах: підручник для ст-ів ВМНЗ 4-го рівня акредитації

/ А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін, А. І. Парахін, О. І. Ковальчук ; за ред. В. Г. Черкасова, А. С. Головацького. — 4-е видання. — Вінниця: Нова книга, 2017. — Т. 3. — 376 с.

11. Ерготерапія. Підручник для студентів бакалаврського напрямку підготовки

«Ерготерапія» на 1-у медичному факультеті Карлового університету / Швесткова О, Свецена К. та кол. перекл. з чеської, Київ, 2019. – 196 с.

12. Лиф Дэвид В. Прикладная кинезиология: руководство в таблицах. Том 1. / Дэвид В. Лиф. СПб.: Северная звезда, 2013. – 410 с.

13. Лиф Дэвид В. Прикладная кинезиология: руководство в таблицах. Том 2. / Дэвид В. Лиф. СПб.: Северная звезда, 2013. – 371 с.

14. Руководство по реабилитации больных с двигательными нарушениями. – Том. II

/ Под ред. А.Н.Беловой, О.Н.Щепетовой. – М.: Антидор, 1999. – 648 с.

15. Фізіотерапія. Підручник для студентів бакалаврського напрямку підготовки

«Фізіотерапія» на 1-у медичному факультеті Карлового університету / Швесткова О, Сладкова Петра та кол. перекл. з чеської, Київ, 2019. – 196 с.

4. Методи навчання:

1) За джерелами передачі й характером сприйняття інформації :

✓ словесні: пояснення, розповідь, лекція, бесіда;

✓ наочні: ілюстрування, демонстрування, спостереження;

✓ практичні: фізичні вправи, практичні роботи, дослідні роботи.

2) Методи стимулювання навчальної діяльності:

✓ навчальна дискусія – суперечка, обговорення будь-якого питання з навчального матеріалу;

✓ створення клінічної ситуації в процесі викладання навчального матеріалу – використання клінічних випадків.

3) Методи контролю і самоконтролю у навчанні:

✓ усний контроль;

✓ письмовий контроль;

✓ тестовий контроль.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

6. Система оцінювання: накопичувальна бально-рейтингова

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F з обов'язковим повторним вивченням ОК

